

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica in septuagesima. III Sermo. XXXVI

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica septuagesime

Item **H**oc vir iustus in generatione sua centū annis archam fabricauit. vineam plantauit. et labores manū suarū manducauit **Genesis. vii. viii. et nono capitul.** Item **Abrahā** fuit tante prouidentie. vt haberet boues alinos et seruos plurimos vt dicitur **Genesis. xij. et quod plus est tūm diues erat vt scriptura de eo non taceret sed diceret. q̄ erat diues valde in possessione auri et argenti Genesis. xij. in principio. Isaac quoq̄ filius eius nō ociosus sed studiosus et operosus circa agrum seminauit in terra sua. et inuenit illo anno centuplum. **Benedixitq̄ ei dominus. et locupletatus est homo. et ibat proficiens atq̄ succrescēs donec magnus uehementer effectus est. Dabitq̄ possessionem ouū et armentorum et familie plurimū. Genesis. xxxv. Sed et Jacob in seruicijs duris seruauit apud **Laban** auunculus suū pro duobus vitijs pascendo greges et foediendo pureos annis quatuordecim. vt dicitur **Genesis. xxx. Longum est pertransire omnes patriarchas qui pastores ouium se appellare non sunt dedignati. vt patet Exodi. Geniamus ad christum caput nostrum. et de ipso quoq̄ scribitur per psalmistam. Egens et pauper ego sum. Et iterū. Pauper sum ego. et in laboribus a iuuentute mea. Si non credis audi qd̄ **Johannis** q̄ro dicitur. Et **Dicus** qui dum fatigatus et itinere sedebat sic supra fontē. Fatigatio autem illa erat ex discursu predicationis. quo circuibat ciuitates et castella docens et sanans omnes. vt dicitur **Marci sexto. Sed nec minus apostoli hocipsuz fecisse leguntur. Petrus** siquidem primo post uocationem etiam redijt sepius ad piscationē cū **Johanne** et **Jacobo** et filijs **Zebedei**. vt dicitur **Luce. v. et Johannis. xxi. Paulus** de se dicit. Operatus est manibus ne quēq̄ de fidelibus grauaret. Infiniti sancti laboribus victum quesierunt. Sed quid recenseo historias. breuiter cōcludo. q̄ nō nisi post laborem aliquis sanctorū quieuit in celo. siue sit labor corporis. qui ualeat ad opera pietatis **Iuxta illud apostoli. Laborer autem magis manibus suis. vt habeat unde necessitatem patienti tribuat. siue spiritua lis. qui dicitur ipse pietas que ad omnia ualeat. prima **Thimo. iij. Sicut** ergo maxima********

est utilitas et labore siue corporali. siue spiritali iustis proueniens. sic maximū dānum reprobis et ocio subsequens. **Hanc** dicit **Bernhardus** libro secūdo de consideratione. Ociositas est mater nugarum nouerca virtutū. Facit enim virum forte precipitari in reatū. et suffocata virtute nutrit superbiam et viam construit ad gehēnam. **Iō Hieronimus** dicit. semper operis aliquid facit vt te **dyabolus** inueniat occupatum. **Dyabolus** est sicut fur qui videns equum ociosum in campo. ascendit ipsum. non sic autem occupatum labore. **Unde** ociosus est sicut castrum sine muro. quod ab hoste capitur facile. Et sicut terra sine cultura. que spinas viciorū profert. Et sicut arbor autumnalis infructuosa et mortua. Et sicut vinea neglecta. **Iō fratres charissimi** excussa negligentia labori saluifero insistamus. vt per virtutū exercitia possimus peruenire ad eternā p̄mita. Ad que nos perducatur pater et filius et spiritus sanctus Amen.

Dominica in septuagesima. III Sermo. XXXVI

Te et uos in uineam meam. et quod iustum fuerit dabo uobis. **Mathei. xx. cap.** Sicut dicit maximum et glorioz lumen omnū ecclesiarum sole splendidius beatus **Augustinus** in libro de nouo cantico. **Tria** sunt genera hominum que odit deus. scilicet remanentes. retrocedentes. et oberrantes. **Excitandi** sunt remanentes. retrocedentes reuocandi. errantes in uiam reducendi. tardi et hortandi. celeres imitandi. **Qui** non proficiat remansit in uia. **Qui** forte ampliori proposito declinat ad illud quod deterius reliquerat reuersus est retro. **Qui** fidem deserit a uia errauit. **Hec** **Augustinus**. **Lum** igitur in uita presentī multi remanentes retrocedentes et oberrantes sunt. uolens dei filius omnes ad profectum salutis eorum dirigere hortatur remanentes vt ad bonū assurgant. reuocat retrocedētes vt in incepto proficiāt et bonū non deserant. et errantes ad uiam reducat. vt rectis gressibus in uia salutis

incedant. ac per hoc omnes et singulos ad salutarem laborem animas spe mercedis et congruentie future hortatur dicens *Ite et vos in vineam meam. et quod iustus fuerit dabo et. In quibus verbis tria describitur. Primo enim describitur dei ammonentis benignitas. cum dicitur. Ite et vos. Secundo describitur merendi oportunitas. cum dicitur. in vineam meam. Tertio promittitur premioz eternoz prompta liberalitas. cum dicitur. quod iustus fuerit dabo vobis.*

Dixi primo *quod in verbis premissis primo describitur dei ammonentis benignitas. cum dicitur ex persona sua. Ite et vos. Reuera magna benignitas hortari incitare ammonere ad salutem quos iusticia exigente posset in momento etiam deprimere in gehennam. Dicit et Ite et vos. Parandum est huic ammonitioni propter duo. Primo ex parte precipientis propter tria. Secundo ex parte nostre propter alia tria. Ex parte precipientis christi. primo ideo. quia est potentissimus. unde potest etiam inuitos cogere ad eundem. Iuxta illud *Deuter. xiiij. In ditioe tua circum sunt posita. et non est qui possit resistere voluntati tue. Dominus enim omnium tuus. Secundo. quia est sapientissimus. Unde nihil potest precipere erroneum. cum sit sapientia dei patris per quem fecit et secula. *Per bre. i. Et per quem attingit a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter. ut dicitur *Sapientie. viij. Quia ipse est optimus. unde nihil in eo malivolium. Iuxta illud *Luce. x. Nemo bonus nisi solus deus. Quid ergo restat ex preceptis nisi parere iussioni. obtemperare preceptis et obsequi sue ammonitioni. Secundo parandum est huic precepti et ex parte nostra. eo quod non est aliqua excusatio aut excusationis occasio in nobis non parandi. per quam iuste et legitime possemus ab executione huius mandati excusari. Et primo ratione comoditatis omnium circumstantiarum. scilicet temporis habitatoris et societatis. Tempus siquidem in quo nobis precipit est multum accommodatum congruum et per omnia arridens. sicut canit ecclesia hodie. Dies absoluti pretereunt. dies observabiles redeunt. tempus adest et. De quo dicitur. *i. Corinth. vj. Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis. Ad quid autem acceptabile.******

*ostendit Salomon Ecclesiastes. iij. dicens. Tempus nascendi. scilicet virtutes. et tempus moriendi. scilicet vicia. tempus plantandi. scilicet bonas cogitationes. et tempus euellendi. scilicet suggestiones dyaboli. Tempus occidendi. id est. satisfaciendi. scilicet pro commissis delictis. Tempus destruendi. et tempus edificandi. destruendi mala. edificandi bona. Unde idem Salomon hortatur Ecclesiastes. iij. dicens. Filii obserua tempus et declina a malo. Et ostendens quosdam tempore abuti. dicit *Ecc. x. Lasciuus et imprudens non obseruabit tempus. Sunt autem quatuor quare istud tempus vite presentis est valde a nobis obseruandum. cum quia breue. tum quia instabile. tum quia irremediabile. tum quia oportet de eo rationem reddere. Primo ergo quia est breue. non est inutiliter expendendum. *Job. xij. Breues dies hominis sunt. i. Corinth. vii. Tempus breue est. Sapientie. iij. Homo infirmus et erigui temporis. Uetule peregrinantes non solent in via diu sedere sicut viri quia tarde ambulant. et quia tota dies quatuor cumque longavire eis sufficit ad attingendum terminum sibi ipsis positum. Ideo scientes suam tarditatem et temporis breuitatem cito festinant. Sic nos facere debemus qui sumus modo debiles sicut vetule patres nostri erant gigantes velociter currentes. *Ps. Extrahit ut gigas ad currentiam. Quod potest dici de quolibet sancto. qui erant nimis fortes in diuino seruitio. propter abundantiam charitatis qua feruebant ad deum. Nos vero in quibus refriguit charitas. ut dicitur *Math. xxv. in comparatione ipsorum sumus ut locuste fragiles et debiles. et ideo tempus nobis commissum valde debemus ponderare ut utiliter expendamus. Secundo obseruandum est tempus. quia est instabile. quia non potest diu seruari. et ideo statim est vendendum vel comurandum. *Ecclesiastes. viij. Tempus velut umbra preterit. Et Sapientie. i. Umbra similis est transitus noster. Umbra ita cito currit sicut luc que velocissima est. Sic currit et tempus. ideo breue est ut dicit philosophus. *vj. phisicoz. quod de tempore non habemus plus nisi nunc vel instans. qui non stans. quod nunc est*******

Domínica septuagesime

eadem statu permanet. Unde nescio qua ratione verū dicit homo de se in eate pro uecta. habeo quinquaginta vel sexaginta annos cum nō habeat vnā diem neq̄ vnā horā propter transitū precedentē z prope fluxum preteritū qui nihil est in se. Unde **Quidius**. Labitur occulte fallax volubilis etas. Et nichil est annis velocius. tamen quia labitur occulte multi nō aduertunt q̄ pretereat tempus. **Eccl. ij.** Est qui locupletatur parce agendo. et nescit q̄ tempus pretereat et mox appropinquet z relinquat omnia alijs. **Tertio** obseruandus est tempus quia irreuocabile Nam si quis perdidit diuitias potest recuperare eas si sanitatem potest recuperare omnia preter tempus. Reuersio em̄ finis nostri con signata est et nemo reuertitur **Sapientie ij.** Et **Job. xvi.** Ecce em̄ breues anni trās eunt. et semita per quam nō reuertar ambulabo. Unde **Quidius**. Nec que preterit itez reuocabitur vnda. Nec que preterit hora redire potest. **Quarto** est obseruandū. quia de ipso rationē debemus reddere. Si em̄ tuum esset possessus damnū tuum tollere. nunc autē quia mutuo accepisti oportet te de ipso rationē ponere. idō illud amittere non est damnū leue. Unde **Trenorū pmo** dicit. Vocauit aduersum me tempus. Et **Bernhardus** dicit. Omne tempus tibi impensum requiretur a te quā licet sit expensum. Et **Anselmus** dicit. O anima mea quid dictura es. Si enim seruus damnatur quia reddit pecuniam nō multiplicatā. quid facturus est qui nec habet quā referat. ymo illam amisit. Quid dicitur est qui ita negligenter custodit. qui nec dū scit vbi vel qualiter amisit. Quid dicitur sunt illi qui dicunt hodie. deducamus tempus in solacijs. **O** miserabile solaciū quod sequitur eternum supplicium. De talibz conquerit **Job. xxij.** Dedit ei deus tempus penitentie z ipse abutitur eo. **Hoc** deberet ponderare nostri curiales consumētes tempus in iocis. vanitatibus z ludis. in voracitate. ebrietate. et luxuria. quozū omniū villani sunt meliores qui nūquā pretereunt tempus. ymo cauantur q̄ eis nō superat ad labores necessarios. qui raro inueniunt vacare illicitis. **Secundo** parendum est huic precepto propter comoditatē habitatiōis loci. **Da**

bitatio nostra est in loco cōgruo ad labore z apto ad operatiōez. qm̄ sum⁹ in loco omnino necessarijs sufficiēt. ita vt null⁹ possit dicere. nō sufficiūt mihi pro labore alimēta. nō vestimenta. de his dñs sollicitus est pro nobis **Psalm. vi.** Dicit propheta ait. In loco pascue ibi me collocauit. Optima pascua nature doctrine z gratie. Quid ergo restat nisi operandū. Verum z si locus est aptus ad tempus. tū multū timendus est q̄ nimis est ruinosus. Unde **Augustinus** in quodā sermone. Ecce ruinosus est mūd⁹. Et super epistolā **Johānis** dicit idem. q̄ mundus transit et concupiscentia eius. **Tertio** ad parendū huic iussioni facit cōmoditas societatis. **Multi** em̄ sancti sūt fuerūt et erunt in ecclesia dei qui nobiscū collaborant. Unde circa primā tertā seruatam nonā et vndecimā horas exiit domus et cōduxit vniuersos in vineā **Pebr. r.** **Cōsiderem⁹** inuicē in puocatiōe caritatis z bonoz operū. Et sequit. consolātes tanto magis q̄nto videritis diē appropinquantē retributiōis. **Ubi** glosa dicit. **S** leuatio laboris est visio collaborat. **Lass.** sup ps. lxxx. Perfecti viri cōmunibz se hoz tan exemplis. z alter alteri virtutes imitates mutue dilectiōis se incedio cōphēdūt. **Sic** ecōtra mala societas multū ē piculosa. **Ubi** glosa **Prover. ij.** dicit. Mala societas fuge. ne mala que aspicias z corrigere nō vales imitari incipias. **Et** cōiuncti enim mores formant. quia qui tangit picc cōiunctinabitur ab ea. **B**

Dixi secundo q̄ in verbis pmissis describitur meritozum humanozum fructuositas. cum dicitur. in vineam meam. Sicut dicitur **Johan. xv.** Christus appellat seruatem discipulos autem suos palmites. Ex quo oportet q̄ sit locus vitis et palmitis. qui merito dicatur vinea. **Hec** autē est ecclesia catholica in qua christus vitis est. et fideles sunt palmites. **Quisquis** ergo vere vult fidelis appellari. necesse est vt sit palmes verus et in vite manens. vt dicit ibi dem. et ideo dicit q̄ hic describitur oportunitas meritoz. nō stroz. merita em̄ nostra nullibi pnt esse fructuosa nisi in vinea dñi. i. in ecclā. eo q̄ extra ecclāz nō est merēdi loq̄. qz ibi nō hēt grā nec spū sanctus nec fmissio pctoz. f. q. i. rmissionē. z. c. mltu. xxij. q. i.

Alienus. Si ergo quis vult mereri vitam eternam oportet ut sit in hac vinea. et cum hinc pingat et adherat viti christo scilicet per caritatem. **xxiiij. q. iij.** **Quia** dicitur. et tunc dist. legimus. **Licet** autem ut puto venienter in sermone precedenti assignauimus convenientiam et similitudinem ecclesie ad vineam. et posuimus multiplicem distinctionem vinee. cum pro aliquali edificatione et diffusionem istius materie habet solum de duplici vinea subiungimus. **Est** autem prima vinea generalis omnium. scilicet sancta et vniuersalis ecclesia. **Est** et alia singularis et specialis cuiuslibet christiani. scilicet conscientia propria. **Et** Bernardus super cantica sermone. **xxij.** dicit quod vinea ecclesia sancta est. in qua apostoli palmites. dominus vitis. et pater agricola est. **In** fide plantata. in charitate radicata. nutrita et defossa furculis discipline. penitentiarum. criminis rigata. stercorata predicantium verbis. **Et** sic sano exuberans vino in quo est leticia. sed non luxuria. vino totius sanitatis nullius libidinis. **Hoc** certe vinum lenificat cor hominis. hoc constat et angelos bibere cum leticia. **Denique** gaudent in penitentia et purgatione peccatorum. salubre homo sitientes. lacrimae penitentium vinum cor. **Hec** ille. **De** prima dicitur in psalmo. **lxxix.** Vineam de egypto transtulisti. **Innocentius** dicit. Vineam domini est ecclesia propter sex causas. **Primo** propter inutilitatem ligni abscisi. **Non** enim vtile est lignum vitis abscisum nisi ad combustionem. **Sic** homo abscisus ab ecclesia. **Ezechiel** **xy.** **Fili** hominis quod fiet de ligno vitis est omnibus lignis nemorum que sunt inter ligna siluarum. **Numquid** tolles de ea parillum ut fiat opus. aut fabricabis de ea parillum ut dependeat in eo quod cuius vas. **Eccce** igni datum est in escam. **Hac** ratione ecclesia dicitur fons a quo si quis potus est arefcit. **xxiiij. q. i.** **Om**nibus. **Secunda** ratio quia vinea tormento fructificat. scilicet in fossione terre et abscissione ramusculorum. **Si** autem in pace dimittitur tunc degenerat et non facit fructum. **Sic** ecclesia tribulationibus et oppressionibus magis magisque fructificat. **Unde** dominus conueniens de vinea ista dicit **Isaie** **xxvij.** **In** prelio gradiar super eam. succendam eam pariter quasi di. **Parum** fructificat in prosperitate. sed ego faciam eam fructificare in aduersitate. **Et** tangit consuetudinem quarundam regionum. in quibusdam locis multiplicantur vinee que quasi in siluas degenerant.

et tunc homines comburunt eas. et postea optime fructificant. **Tertia** ratio. quia sola vinea vinum habet. **Sic** sola ecclesia vinum doctrine salutaris habet. **Unde** dicit ecclesia **Anticoz** **viii.** **Dabo** tibi poculum ex vino condito. **Vinum** conditum dulce est et medicinale. **Matthaei** **vij.** **Numquid** colligunt de spinis uvas. quali diceret. **Non** habetur salutaris doctrina a iudeis aut gentibus aut hereticis. sed tantum ab ecclesia. **Quia** de illis dicitur **Deutor** **nomij. xxij.** **Fel** draconum vinum eorum. et venenum aspidum. **Quarta** ratio. quia ex pinguedine debilitatur vinea et luxuriat. **Sic** in vinea ecclesia et abundantia reimpozalium nascitur luxuria in palmitibus scilicet in clericis. et ex hoc debilitatur et insipidum fit vinum. id est. doctrina ecclesie. **Quia** multis potest dici illud **Romanoz** **ij.** **Qui** predicat non furandum furans. qui dicit non mechandum mechans. **Primo.** **Vinum** tuum mictum est aqua. id est. carnali voluptate insipidum factum. **Sed** olim dicebatur **canticoz** **xij.** **Guttur** rubeum sicut vinum optimum. **Guttur** sunt predicatorum. **Sed** modo vitinam bonum esset guttur ecclesie quod tunc fuit optimum. **Quinta** ratio. quia vinea radicata inter petras in eminenti loco in radijs solis melius vinum facit. **Sic** illi de ecclesia qui fundati sunt et firmati in duricia penitentie. in eminentia vite. in feruore charitatis. melius docent et operantur. **Jeremie** **xxij.** **Adhuc** plantabis vineam in montibus Samarie. **Samaria** interpretatur custos domini vel coniuncta domino. **Et** penitentia et charitas coniungunt hominem deo. et deum habitum custodiunt. **Matthaei** **xxij.** **Penitentiam** agere appropinquabit vobis regnum celorum. **Iohannis** **xvij.** **Si** quis diligit me sermones meum seruabit. et pater meus diligit eum. et ad eum veniemus. et mansorem apud eum faciemus. **Eccce** custodia domini. **Sexta** ratio est. quia sicut vinea parillis et baculis. ita ecclesia dei et sanctorum adiutorio celestium desideriorum alligata et recta tenetur. **Cum** sponsa loquens sanctis. id est. amicis sponsi. **Anticoz** **vij.** dicit. **Fulcite** me floribus. **stipare** me malis. quia amore languet. **Desideria** eternorum sunt flores. et quibus fructus bonorum operum sequuntur. **Eccclij. vij.** **Vincula** illius sunt

¶ Dominica septuagesime

alligatura salutaris. Recte ꝑ ecclesia cōpa-
tatur vinee. de qua vltorius dicitur. transulisti
scz de infidelitate ad fidem. de errore in ve-
ritate. de prauis moribus in sanctā cōuersa-
tionē. eiecisti gētes. i. supbos et voluptuo-
sos. et idolatras auaricie reprobasti. et plā-
tasti eam. et humilibz et abiectis. **1. Cor. 13.**
Videte vocationē vestrā fratres. quia nō
multi nobiles. nō multi sapientes sūm car-
nem. nō multi potentes. sed que stulta sūt
mūdi elegit deus. In hac ergo vinea cul-
bet est operandū. Iuxta illud **Gal. 6. seruo.**
Dum tempus habemus operemur bonis ad-
omnes. Opus autē vinee est vt plantet per
platos et p̄dicatores. **1. Cor. 13.** Ego plan-
taui. apollo rigauit. Hier. **17.** Constitui te
vt euellas nocua et errores. destruas et di-
spendas. scz prauos mores. et dissipēs oc-
casiones. edifices ad fidē. et plātes ad vir-
tutes. Ista vinea. id est. ecclesia hz vulpes
ipam destruetes. de quibz in canticis dicitur.
1. Cor. 13. Lapide nobis vulpeculas parua-
las que demolunt vineas. Vulpecule sūt
heretici. quia callidi fedi et indomiti. sūm
Thomam ibidem. Paruuli false humili-
tatis fictione. crescens doli suspitione.
velata veritate. Vel paruas sūm **Horam**
id est. in ipso initio fraudis. ne maiores ef-
fecte amplius noceat. cum scz creuerit in
dolo. Vel paruale. quia viles sunt q̄ demo-
liunt vineas. i. p̄cipicia faciūt. i. suffosioēs
Vel demolunt vineas falsa scripturarū
ēpositione. pestifera conuersatione. erra-
tica predicatione. **¶ L.** Sed dices
Matth. 21. 8. Sinite vtraqz crescere. Re-
spondeo hic sūm **Thomam** sup **Lantica.**
Verū est. si est spes de correctōne eoz p̄r-
mittendi sunt. accepta ab eis cautōe de fi-
dei cultu. alias si nō est spes de correctōe
nūc non sunt p̄mittendi viuere. Sed no-
ta supra quomodo sunt capiēdi. Certe tri-
pliciter. retibus. sagittis. et canibz. Retibz
id est. sententijs scripturarū. Sagittis. id
est. p̄fectione exemplorū bonorū. Canibz
id est. sagacitate subtiliū disputationum.
Secūdo fodit vinea p̄ confessores. **¶ Unde**
Ezechiel. 17. 23. dicitur confessor. Fode parie-
tem. Et cū fodissem. et ecce omnis similitu-
do reptiliū. quia post diligētē inquisitio-
nem in cōfessione apparent reptilia vicioz.
Tertio purgat p̄ prelatos **Jo. 15.** Dicitur
palmite nō ferentem fructū abscidet. cum.

et omnē qui fert fructū. purgabit eum vt
fructū plus afferat. Purgatio ista fit p̄ ius-
ticie falcem. **¶ Unde Lanticozū. 11.** Tempus
puratiōis aduenit. Sed dices. q̄re pur-
gat palmite ferentē fructū. Respondeo. p̄-
pter duo vt plus ferat fructū. et cū hoc qz
ab omni viciosa specie nō solū ab ipso vicio
cauendū est. **¶ Unde et si non est malicia in**
palmite. tū forte est species vel occasio ni-
si purget. **¶ Hinc ap̄lus dicit. 1. Thessa. 5. 21.**
Ab omni specie mala abstinete vos. Quar-
to edificat vinea p̄ viros iustos. **¶ Isaie. 5.**
Sepiuit eam et edificauit turrim et torret-
lar extruxit in ea. Sēpes eū est munimē-
tum bene operantis. quo sepiunt ne exter-
minent. Torcular paciencia. Turris con-
templatio. Vindemiatores eius sunt an-
geli. **¶ Apocalip. 14. 18.** Visit angelus falcē
in terram. **¶ Matth. 13. 30.** Vellores angeli q̄
colligent zizania a tritico et separabūt ab
inuicē in fine mundi. **¶ D.** Secunda
vinea est singularis. id est. cōscientia cuiusli-
bet iusti. Et neglectoz huius vinee sic incre-
patur p̄ **Salomonē** **Proverb. 22. 3.** Per
agrū hominis pigri transiui. et p̄ vinea vi-
ri stulti. Et ecce totū replerant vitice et
operuerat supiciem eius spine. et maceria
lapidū destructa erat. Sed qd de malicia
vinee dicim? nōdū bonitate eius audien-
tes. Est etiā sciendū q̄ sūm **Bern.** sup can-
tica sermone. **17. 11. et 17. 11.** Vineā cuiusli-
bet hominis est sua cōscientia. in qua fides
est vitis. virtutes palmites. borrus opus
denotio vinū. Et est vera similitudo. **¶ Nā**
sicut dicit **Bern.** sermone. **17. 11. ybi supra.**
Nec absqz vite palmes. nec virtus sine fi-
de aliquādo. Sine fide eū impossibile est
placere deo. **¶ Debre. 11.** In hac ergo vinea
vt dicit sermone. **17. 11. Bern.** nihil incultū.
nihil desertū debet sapiēs derelinquere.
Stultus vero ista cūcta apud eū neglecta
inueniēs. cūcta iacenta. inculta et sordida
nō est vinea. Stulto quō vinea est. vbi nil
plantatum nil elaboratū. nusqz parer. tota
spinis siluecat et tribulis. Stulti vita et
vineā si fuerit. iam est sedacta in solitudi-
nē. vbi vitis frutis. vbi borrus boni operis
vbi vinū leticie spūalis. **¶ ¶** Irridet sapi-
ens. vt dicitur est sup. vineā stulti significat
sūm **Bern.** q̄ bona nature et grē que forte
p̄ lauacrū regenerationis acceperat tanqz
que plantauit deus et non homo primā suā.

vineā. in nō vineam. iste negligendo rede-
git. deniq; nō p̄t vinea esse. Nam stultus q̄
vinit. mortez potius amat. vt dicit Bern.
q̄ vitā. Quō vita cū sterilitate. arbor ari-
da et in sterilitate versa. nōne mortua iudi-
cat. sic stult⁹ coipso q̄ inutiliter vinit mor-
tuus est. Soli ergo sapienti p̄uenit habe-
re vineā vel esse vineā. q̄ vitā h̄z et lignū fru-
ctiferū in domo dei. Et sequit post pauca.
Bona vinea. iusti bona vita. ymo bona vi-
nea iustus. cui virt⁹ vitis. cui palmes actio
cui vinū testimoniū cōscientie. cui lingua
torcular exp̄ssionis. Ista vinea debet cu-
ram gerere de duob; scz de frequēti puta-
tione et de custodia foris. De p̄mo ptz. Nā
putatio p̄scientie adeo est necessaria semp
vt nō modicū periculū faciat modica ne-
gligentia. Et in h̄ rep̄benditur quorūdam
falsa securitas q̄ se putant pauca vel mal-
la emendatione digna habere. cū m̄ dicat
Bern. sup cantica sermone. lviij. Quis ita
ad vnguem om̄ia a se sup̄stua rescavit vt
nū se habere putet dignū putatione. Et se-
quitur. Credite mihi et putata repullulāt
et effugata redeunt. et reaccendunt exticta
et sopita denuo excitant. Parū est ergo se-
mel putasse quod sepe putandū est. ymo si
fieri posset semp qz semp qd putari opor-
teat si nō dissimules iuenis. Et sequitur.
quālibet in h̄ corpore manēs profeceris.
erras si vicia putas emortua. non magis
cōpressa. Nec ille. De fecūdo quō necessa-
ria est fortitudo custodie dicit Threnoz. iij.
Edificauit i giro meo et circū dedit me fel-
le et labore. Ecce bonus murus. labor cō-
tinu⁹ et afflictio carnis. Nec em̄ custodiūt
p̄scientiā. Juxta illud Castigo corp⁹ meū
et in seruitutem redigo. Bona vinea sic
plantata sic putata sic fortificata. Quisq̄s
ita vinit vt bona plantet et etiāz diligent⁹
p̄sideret custodiātqz. bonus est vindemia-
tor. Dicit autē Bern. sup cantica sermone
lxiij. Maxime cauendū est vinee a vul-
pibus. Juxta illud. Capite nobis vulpe-
culas paruulas que demoliuntur vineas
Vulpes em̄ intelligit detractores et adu-
latores. Detractor occulta vulpes. s; adu-
lator manifest⁹. a quib; vulpib; cauenduz
est. quia adulator et detractor capiēdus ē
beneficijs atq; obsequijs. monitis saluta-
rib; et orationib; ad deu. quousq; et detra-
ctor inuidiā et adulator simulatōez depo-

nat. Dec Bernhardus.

Dixi tertio q̄ in sb̄ia p̄missis
describitur p̄mio-
rum eternoz cōgrua liberalitas. cum dicitur.
quod iustū fuerit dabo vobis. Premi-
um iustud est denarius diurn⁹. id est eter-
na beatitudo. que finē nō habet. et dat om-
nib; in hac vita bene laborantib;. Licet autē
sit iusta et equa merces ista sanctor; et pre-
miū beator; quo ad congruentiā. eo q̄ con-
gruū est vt illis detur quies in futuro que
laborauerūt in p̄nti. Juxta illud Apocaf.
xiij. Amodo dicit sp̄s vt requiescat a la-
borib; suis. Et sequitur. Opera em̄ illor;
sequunt illos. Hoc etiā addit ecclesia fin-
quosdā. et iustū est. vt qua mensura mensi
fuerint. h̄ deo seruiēdo vt eadem remera-
tur eis in futuro. cū deo cōregnando. Lu-
ce. xj. tamen nō est equalitas p̄mij ad meri-
tū quātum ad condignū. Et condigno em̄
imporat equalitatē p̄mij ad meritū fm̄
rectā existimationē. S; congruū solū fm̄
liberalitatē donātis. fm̄ qd decet eū dare
ex congruo. quia decet liberalitatēz de vt
om̄i q̄ se nō ponit obicem vitā eternā tri-
buat. Dicit Thomas in sc̄do s̄iaz disti-
cti. xxiij. q. iij. De hac mercede et p̄mio dicit
Bern. x. Ego merces tua magna nimis.
benedicte magna nimis. Erat em̄ magna
sup̄a meritū. sicut dñs possidebit. Jaco. i.
dat om̄ib; affluētē. Plus em̄ dat q̄ aliqd
mereat. Sapie. iij. In pauc; verati i m̄s
bñ disponēt. Romanoz. viij. Nō sūt con-
digne passiōes h̄ r̄pis ad futurā glāz. S; h̄
dicit. nō sūt p̄digne. qz sunt sup̄ speratum
Phil. iij. Par dñi erupat oēs sensū. Ideo
dicit Isa. lx. Tūc videb; et affluēs et mirabit⁹
et dilatabit⁹ cor tuū. Mirabit⁹ at h̄ qz sup̄
q̄ sp̄avit accipiet a dño. iij. Rec. Nō crede-
bā narratib; donec ip̄a venire et viderem.
Itē sup̄ desideratū. vñ Salomōi dicit⁹ ē
iij. Re. iij. Nec q̄ nō postulasti dedi tibi. s; qz
dimitas et glāz. Itē sup̄ cogitatū. i. Cor. ij.
Ocul⁹ nō vidit. nec aur⁹ audiuit nec in cor-
hois ascendit q̄ de⁹ sp̄avit diligēto se. De
his q̄mor dicit Lu. vi. Desura bonā. ecce p̄-
miū. et p̄ferat. ecce sc̄dm. et coagitatā. ecce ter-
ciū. et superfluentē. ecce q̄rtū. dabūt in sinū
v̄m. Logita qd vis. et opta. desidera. super-
rat et excedit oīa illa felicitas. illa cōm̄tas.
illa beatitudo. Ad quā nos p̄ducatur.